

SZERKESZTŐI IRODA

Belmagyar-utca 47-dik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ „ELLENZÉK” ELŐFIZETÉSI DÍJA:

Egész évre . . . 16 frt. Negyedévre . . . 4 frt.
Félévre . . . 8 frt. Egy hóra helyben 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adnak vissza.

ELLENZÉK

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belkizép-utca 33. szám.

HIRDETÉSI DÍJAK:

Egy ccentimetryi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reclam sora: 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Nyiltéri cikkek:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

A vég kezdete.

Arra előre elvultunk készülve, hogy kormánylára s főleg a sajtója a legemmeretlenebb módon fogják a közlemény előtt „értékére leszállítani” a mozgalmat, melyet Erdélyben az ellenzékhez tartozó polgárság a kormány és pártja ellen megindított.

Főleg a nemzeti pártnak kolozsvári zászlóbontása ejtette valóságos demba a kormánypart fővárosi és vidéki organumait.

Soha ilyen csodálatos nekivadás nem látott a világ, mint a minőség most adják tanujelét az egész és hivatalos leibzurnálok.

Mindenekelőtt azon ütköznek meg, egy épen Erdély, mely eddig hűségese szállította a kormányvk számára nekik tetsző képviselőket — most egyszerre talpra áll és a lehető legnagyobb őszinteséggel szegődik ama oldal alá, melyet legutóbb Apponyi főf az országos 48-as párt támogatása mellett kibontott.

Hogy elvégre a régi jó, a hűség pártján Erdély az ellenzék irányába nyit és őszinte hívének vallotta magát — ez kétségtelül erős főpárt okozhatott a kormány és pártjának, valamint a sajtó kötelezett munkájának.

Mi teljes méltánnyal vagyunk belüli nagy és heves fájdalomai iránt. Ennek a beteges vergődésnek szemlélésében, melyben a kormánypart és sajtója az ellenzék is megszólaltja, és mert ennek ellenében a részvét bennünk is mélyen sajnáljuk szenvedő felebarátunkat. Sajnáljuk annál inkább, mert annyira nehéz sors egy, a hatalom bizalmában ugyszólva megpenészedett és következtében elkényelmesedett ellenzék politikai pártnak, most egyet arra ébredni, hogy Erdély, mint a legbiztosabbnak hitt végvár, immár megsebzettnek tekintendő az „igaz ügyre”.

Hát ez kétségtelül erős csalódás; nem csodáljuk ha a kormánypart most azt a kevés józanságot is elszívta, amit eddig birt és mert a józanság hiánya egyenlő a — bolondulás, hát már most a párt és sajtója mélyen bolondozik,

Hát már most, bármi mélyen fáj — is kormánypart felebarátaink elbusulását, de hát a tény az,

hogy Erdély hatalmasan sorakozik a nemzeti érdekeknek kedvező politikai irányzatok zászlója körül, s e lépéssel azt dokumentálja, hogy a kormány napja Erdélyben formászerűen lealldozott.

Most egy új korszak köszöntött be Erdélyre, s ezzel az egész országra.

Ezt az új korszakot már nem a kormány és pártja fogják megteremteni.

Ezt az új korszakot Erdély független érzelmi és tettei ébredt polgársága maga teremti meg magának, bármint mesterkedjenek a kormánypart politikai kufarjai és íródeákjai, hogy a nemzet egén feltűnt új napnak fényét elhomályosítsák.

Erdély polgársága egész elszánt-sággal indult neki a kormány és pártja ellen megindított küzdelemnek.

A tény az, hogy Erdély polgárságának felébredt az eddig mesterségesen elaltított lelkiismerete és ez a lelkiismeret hangosan követeli, hogy a nemzet érdekeire merőben káros politika és ennek rendszere valahára megszűnjön és a nemzet sorsát intéző kormány olyan elemekből alakíttassék meg, a kik a nemzeti jogokat érvényesíteni képesek és képesek.

Erdély polgársága arra törekszik, hogy a magyar nemzet valahára anyagi javakban és erkölcsi értékekben gyarapodjék.

És mert erre a kormány és pártja nem alkalmasok — igen természetes, hogy a választó polgárság olyan férfiakra kívánja bízni sorsának intézését, a kiktől a nemzet előre menetelén való önzetlen és észültudatos munkásságot reméli.

1867-től fogva a nemzet formászerűen visszaféjődik. Ezen úgy látszik a kormány és pártja nem busul, őket csak a hatalom elvesztése ejti kétségbe s mert a hatalomvágy bennük erősebb, mint a nemzeti érdekek önzetlen szolgálatának ösztöne, hát ha most elvesztik a talajt lábuk alól — azon igazán nem sok okunk van buslakodni.

És mi bízunk a nemzet józansága és erélyében, hogy ennek az áldatlan állapotnak most már komolyan véget vet s ezzel szerencsésen előkészíti a kormány és pártjára nézve szerencsétlen kimenetelű vég kezdetét.

A reformátusok zsinati közgyűlése. Egyetlenegy paragrafus, a huszonnyolcadik fölött folyt a vita kedden délelőtt az egész gyűlés alatt. Ez a szakasz a preszbiteriumokról szól a számos pontozatból áll, melyek közül a tizenegyedik pont ellen volt a zsinati képviselők leg több aggodalma. Ebben a pontban van ugyanis kimondva az egyházközségek szavazata számának a lélekszám arányában való megállapítása. A szakasz védelmezői azt az álláspontot foglalták el, hogy több tagból álló egyházközséget több szavazat illet meg, az ellenzék pedig a zsinat-preszbiteri rendszert védelmezvén, azon az alapon harcol a szakasz ellen, hogy a kisebb egyházak tagjainak az egyházi adója sokkal magasabb, mint a nagyobb egyházak tagjáié és így a kisebb egyházak nagyobb terhet viselő tagjaival szemben nagy méltatlanság volna — az egyetemes kérdések eldöntése terén a nagyobb egyházak kevesebb terhet viselő tagjait több joggal ruházni fel. A vita délután két óráig tartott, a nélkül, hogy a bejelentett szónokok sora kimerült volna.

Politikai hír.

Románia gazdasági közlekedése. A közép-európai gazdasági szövetség megkötése Romániára is megette hatást. Immár meg vannak győződve Romániában arról, hogy a megkötött vámszövetséggel szemben nem tartják fenn a mostani autonóm vámpolitikát kivitt érdekeik nagy veszélyeztetése nélkül. Most tehát sürgős szükségét látja a román közvélemény annak, hogy monarchiával kereskedelmi szerződési tárgyalások kezdessenek és ez irányban már közelebb interpelláció fog tetetni a román kamarában. A helyzet ma különben is kedvezőbb. Mert az új kormány számot vetve a megváltozott konstellációkkal, jó szerrel nem is zárkozhatik el a szerződés megkötésének szüksége elől. Nem lehetetlen tehát, hogy Románia is mihamarabb be lesz vonható a keleti államokkal való szervezkedés sorába. És erről különösen az erdélyi ipar fog örömmel értesülni.

A t. Ház.

Budapest, decz. 16.

B néptanítók nyugdíjáról szóló törvényjavaslatot tárgyalta ma a képviselőház és befejezte az általános vitát; a részletek tárgyalása holnapra maradt.

Az általános vita nemcsak a szakszert bírálatok tekintetében volt érdekes, hanem a helyzet illusztrálásának szempontjából is.

Egy törvényjavaslatot, mely egészen véve a szegénytelen állapotok javítását jelent, de melynek éppen a néptanítók érdeké-

ben több hiányos és javítandó pontjai vannak, s melynek már a következő év január elsőjén kell életbe lépnie: most, decz. 16-án kezd tárgyalni a törvényhozás.

Már most a képviselőház vagy kénytelen elfogadni a javaslat hiányait is, nehogy az életbeléptetés halasztást szenvedjen, vagy ha a hiányokat átdolgozni s kijavítani akarja, akkor kénytelen az életbeléptetést elhalasztani.

E kényszerhelyzetet a kormány idézte elő és hogy ezt előidézte, ez képezi rá nézve a szegénységi bizonyítványt, nem pedig az, ha az Apponyi javaslatát, mely a vezető utat mutatott e dilemmából, elfogadta volna.

A mai általános vitában, a törvényjavaslat hiányait nemcsak ellenzéki, hanem a kormánypart képviselői is kiemelték. Földváry Elemér, aki ma tartá parlamenti szűzbeszédjét s szép sikerrel, különösen több ilyen hiányra mutatott rá, nemkülönben Dániel Márton is.

A törvényjavaslatot Sponer Andor előadó vezette be s beszédét a kormánypart élénken megéljenete.

Az ellenzék részéről többen szólaltak fel s ezek közt gróf Apdonyi Albert felszólalása emelkedett ki. Apponyi egész pártja nevében szólott és határozottan sikra szállt amellet, hogy a tanítók teljes nyugdíja rövidebb idő előtt kezdődjék, mint azt a törvényjavaslat kontemplálja; és hogy az 1870. év előtti szolgálati évek is úgy számíttassanak be, mint az aztán következők. Apponyi erélyes szavakkal ítélte el a kormányt a kényszerhelyzett miatt, melybe a törvényhozást belevitte, s határozati javaslatában gyakorlati utat jelölt meg arra, hogy miként lehessen a javaslatnak előnyeit mihamarabb realizálni, s hiányait minél gyorsabban orvosolni.

Az ellenzék részéről igen figyelemre méltó beszédek tartottak: Kovács Albert, Kiss Albert, báró Kaas Ivor, Szederkényi Nándor.

Gróf Csáky Albin közoktatási miniszter három ízben szólalt fel, de ma nem volt olyan erős álláspontja, mint egyébkor. Ridég fiskális szellem lengte át beszédeit és nem az a reformszellem és biztos ítélet, melyet éppen a közoktatási minisztértől vár el a képviselőház. Gróf Csáky Albin nemcsak, hogy nem fogadta el Apponyi határozati javaslatát, de még reményt sem nyújtott, hogy a javaslat hiányai és igazságtalanságai 10 év lefolyása előtt orvosolhatók lesznek.

Az ülés végén interpellációk következtek.

Keserű pohár

ANGOL REGÉNY.

A DÓRA szerzőjétől.

Az „Ellenzék” számára fordította: Amica.

XIX.

(Folytatás.)

(39)

Roza lehajol hozzá, remegő ajkával megcsókolja a homlokát, szépségeiből könyvek fakadnak amint azt sugja:

— Henry, a függőbe lédnek vége; Hunt Abigail haza érkezett.

Az ifjú megretten, s mintegy megkönnyebbülve egy hosszú lélegzetet vesz.

— Hala az égnek kiáltja őszinteséggel. Roza, hol láttad őtet? — Ide jön?

— Ma este nem jön. Henry, édesem, ne vedd oly érzékenyen. Ma este még Malcolm ural sem akar beszélni.

Az ifjú azonban nem hallgat, de a lig-

akart szóba állani velünk. — Midőn Malcolm ur sürgette, azt mondta, hogy fáradt, de holnap korán reggel mindnyájunkkal beszél.

— Holnap reggel! — ismétli az ifjú álmodozó hangon.

Róza előtt, hogy azt ne izgassa, eltitkolja keserű csalódását; de szívét a régi tompa fájdalom fogja el, s a tehetetlen bizonytalanság régi érzete kábítja el. — Holnap? Miért nem a jövő héten vagy a jövő évben? — Hogy eljtem túl még egy másik hosszú éjszakai gyötrelmet?

Ambar Róza elég ügyes arra, hogy jegyesének érzékeny arcáról annak gondolatait és érzelmeit leolvassa, most az egyszerű nem sikerült azt helyesen leolvasni. Mert a mint látja, hogy szeméi miképen fordulnak el tőle a határtalan tenger sima tükreire, melyről a naplementének ragyogó színpompája teljesen eltűnt, majd nem azt gondolja, hogy örül a halasztásnak, örül egy csendes éjszakának, melyben a reggeli küzdelemhez új erőt meríthet. — Ezt gondolva, a reménynek egy kis sugarával szívében, s némileg vigasztalodva tud tőle elbúcsúzni.

— Jó éjt édes Henry! — mondja a mint fel áll, és chálját a vállain összebb húzza.

A gyermekek várakoznak reám, menem kell. Ne, ne jöjj velem, csak azért szaladtam ide hogy ezt megmondjam — de jobb szeretném ha,ők nem tudnának róla.

És Henry, aki most még a leggyöndébb hangok és legbarátságosabb szemek előtt is vissza húzódik, készséggel fogadja a mentseget. A mostani kedély állapotában alig tudná a Lindsay Kata, vagy a bátoraltalabb de nem kevésbé kíváncsi Mariskának a merész kérdéseit elviselni.

A Róza távozása után még hosszasan járkal a szobában, s a nyári éj csendes szépségére, szomorú, türes tekintettel néz ki a nyitott ablakon.

„ELLENZÉK TÁRCZÁJA”.

1891. december 17.

Egy szellemes ujságról.

(Kedélyes visszaemlékezések.)

Írta: ENDRÓDI SÁNDOR.

1871. december 21-dikén egy szellemes lap mellé kerültem munkatársnak. A „Plumpudding” volt a neve és Parmezan ur szerkesztette, a kit sok előnyös híradó jól ismert Páris, meg a budapesti világ is.

Az új lapnál, a Plumpuddingnál, akármilyen skarla minden munkatársnak szemmel kellett lennie. Ez volt a kvalifikáció az első feltétel.

— Uraim! csak a la Figaro! csak a Figaro! buzdított bennünket a szerkesztő.

A Figaro légköre azonban Párisban nem Thonet-ház negyedik emeletén elhelyezett szerkesztőség ablakaiból mi magyar életet, magyar életet, honi mizeriákat látni tudtunk, hogy mindezekről valami franczia könnyedséggel tudtunk volna referálni.

Pedig e lap minden áron magyar Figarót akart lenni és hogy e nagy gondolat minden szerkesztőségi tag jól átértse és megértse: Parmezan ur jónak látta konferenciát hívni össze bennünket, megbeszélendő a részleteiről-részletre a Plumpudding lapot.

Nem állhatom meg, hogy e bolond-

néhány jelenetét, úgy, ahogy azok emlékemben megmaradtak, ne örökítem mátlól-holnapig.

Színhely: szerkesztőségi iroda. Jobbra, balra íróasztalok és pulpitusok, Parmezan ur az egyik íróasztalnál dolgozik s monologizál.

— Sapristi! Későn jönnek a konferenciára, pedig a lap érdeke komolyan megkívánja, hogy lényeges javításokkal . . . szóval: reformra van szükségünk és még most sincsenek itt.

Az inas csakhamar bejelenti Bukfencz urat.

— Bocsásd be. Ah kedves Bukfencz ur, csakhogy újra látom! Hogy van, mint van? Jól van? Bravo, bravissimo! Üljön le kérem, üljön le. Mi hír az irodalmi világban? Kérem, itt vannak a szivarok.

— Kissé megkéstem. Pompás szivarok. Az irodalmi világban? Semmi. És a konferencia?

Az inas e pillanatban lord Mamlaszt jelenti be.

— Jöhet. Saprella! Nemsokára mind együtt leszünk. Apropos, Bukfencz ur, lapunknak pompás értesülései lesznek. A többi politikai lap csak cizammogni fog utánunk . . . Megezi őket a méreg.

— Ah, ah! ma foi, ez jó lesz Megezi őket a méreg. Hahaha! Pompás szivarok.

— Van szerencsém . . .

— Ön az, kedves Mamlasz? Hozta isten, hozta isten! Tessék a szivarok. Most pedig értekezzünk. Hogy Magyarországon egy lap

virágzásnak induljon.

E pillanatban csengettek és az inas Ködfi urat jelentette be.

— Csak gyorsan! Ön az kedves Ködfi? Ön igazán derék ember!

— Kérem . . .

— Semmi mentegetőzés. Saprella, én senkinek sem szoktam bökölni. Tessék a szivarok. És most értekezzünk uraim. Tehát, hogy Magyarországon egy lap virágzásnak indulhasson . . .

Az inas ismét jött és dr. Potya urat jelentette be.

— Ah, örülök, kedves Potya! A patvarba, ön ma nagyon halovány. Mi baja?

— Szenvedek.

— Különös. Tessék leülni. Itt vannak a szivarok. Tehát uraim . . . Lapristi, most már együtt volnánk s így komolyan tanácskozhatunk . . .

Uraim, oly lapra, minő a miénk, égető szüksége van az országnak. A magyar nemzet meglehetősen barbár nemzet még mindig, még becsültetés étlapot, menut sem kap a sajtótól. Párisban mindez másképp van. Ott az ember kényelmesen megebédelhet a lapok menüje után, fölteve, hogy a tárczája nem üres Saprella! Páris! De Berlin sem megüres Berlin a tudományok melegágya. Magam is sokat tanultam ott Voila, itt van egy négy krajazáros pénzdarab, vegye el a tenyeremről Potya ur . . .

Potya ur utánna nyult, de a pénzdarab abban a pillanatban eltűnt a szerkesztő tenyeréről.

— Ah, ah! valóságos bűvészet! Csodálatos hatalom! Gyorsan!

Az ifjú azonban nem hallgat, de a lig-

A mi a tárgyalás alatti szakaszok szükségességét illeti, arra nézve kiemeli, hogy még azoknak is kik a bírásoknál a házról kivánják hagyni óhajtanak kell, hogy a törvény és az arra alapított házszabályok dispoziócióját szabadon alkalmazzák. Behatárolt cenzúrák a szakaszok egyes rendelkezései ellen, s a tett módosítások mellett felhozott érveket, kijelenti, hogy a szakaszok egyes rendelkezései felett, a melyeket szóló szavazásoknak, gyakorlatilag cenzúráknak s az eddigi álláspontot határozottan javítóknak tart határozatokat a ház belátása szerint s ha melleslegnek tartanak azokat, az által a kormány javaslatának alapelveit nem látna alteráltnak.

A bizottság ezek után a tárgyalás alatti szakaszokat általánosságban elfogadja.

Ezzel a tárgyalás folytatása csütörtökön délután 5 órára halasztatván, az ülés véget ért.

Az új távirati díjszabás.

A leszállított távirati díjszabás, a melyről annak idején már megemlékeztünk, január 1 től fogva érvényes.

A táviratokat díja a magyar korona területén, úgy szintén a magyar-osztrák, bosznia-hercegovinai, valamint a magyar-német csereforgalomban a régi 24 és 30 krajczár díj megfizetésével szavazunk 3 krajczárban, 30 krajczár díjminimumban lett megállapítva. E díjakat bélyegeken kell fizetni. A helyi és kedvezményes határvideki forgalomban pedig a 12 krajczáros aladit elejtével, 1 krajczárban, 20 krajczár minimummal.

A magán- és vasúti telegraf-hivatalokban ugyanezeket a díjakat fogják szedni, csak hogy készpénzben.

A feladott táviratokról kiállított nyugta 5 krajczárba kerül, a távirati blanketta pedig 1 krajczárba. A kereskedőcégek, a melyek megakarják őrizni távirataik kefelevonatait, maguk nyomtatják blankettáikat. az állami blanketták mintájára, de ezeket 50-nel osztható mennyiségben kopírozó könyvekbe kell kötetni és a hivatalfőnököknek kiadására bemutatni.

A könyv minden egyes lapja után 1 krajczárba kell fizetni, a mely összeg levélbéllyekben a könyvbe lesz ragasztva. Az utólagos leszámlálás mellett feladható táviratok lapjai, mivel ily lapok feladói nyugtát is kapnak, 2 frt 25 kr helyett 5 frt adatként el. Oly helyiségekbe szóló táviratok, a hol csak vasúti táviróhivatal van, a rendes díjon felül 15 kr kézbesítési díjat fizetnek.

A magyar és osztrák forgalomban sifirozott vagy szövénélküli táviratok is használhatók, Boszniában, Hercegovinában és Dalmáciában azonban nem. — Egy szó állhat 15 betűből, vagy 5 számból.

A táviratok rendkívüli kezelésére (sürgős kézbesítés, átvétel elismerése stb.) a régi taksza marad érvényben, a fizetett válasz azonban csak 30 krajczárba kerül. Sürgős táviratokért a háromszoros díj, több cím alatt kézbesítendő táviratnál minden cím és 100 szó után 24 krajczár jár.

„A székelyek nemessége.”

E cím alatt közöl egy cikket a „Budapesti Hírlap” idei 330. számában, mely érdekelttségénél fogva méltó és alkalmi, hogy itt is foglalkozzunk vele.

És ezik írója műtermi előadással árulja el avatottságát, melylyel a székely nemzet történelme s fejlődött jogviszonyai iránt vél birni.

— A Róza által hozott hír felrészta lehangoltságából, érzé, hogy Rózáért és saját magáért minden bátorságát, és minden férfiaságát össze kell szedni.

— A múlt eseményei és a jövő eshetőségei, éles és tiszta körvonalokban rendeződnek gondolataiban. Esküvő napjának a gyötrelmet, midőn először tudta meg, hogy minő kegyetlen csaláknak volt az áldozata, midőn reménytelen tekintettel nézett arra a leányra aki a felesége kellett volna, hogy legyen, és a ki esküvőjének néma szemtanúja volt, ismét keresztül élte.

És ismét keresztül élte azt a heves küzdelmet a Doktor figyelmességét szavainak a csengésével füleiben, hogy Maudot nem szabad árulásért megbüntetni, hogy méltó haragját vissza kell fojtani, ne hogy a földindulás és gyenge hazug teremtetést, kinek élete egy hajszálon függ megöleje.

És én legyőztem haragomat — kiáltja s nagy verejték cseppek gyűlnek homlokára amint régi küzdelmében a jobb angyala által vivott győzelemre gondol. Igen, legyőztem haragomat, midőn lellem fellázadt arra a gondolatra, hogy békesség legyen ott, ahol béke nem lehetett, és tiltakozás nélkül adtam meg magamat sorsomnak! Miért nem tudtam azt mind végig elviselni, hogy ezt a szenny foltot ne hoztam volna életembe, és e pestises foltot ne öltöttem volna emlékembe — igen, emlékembe — ez az igazi büntetésem.

— Ha Hunt Abigail soha sem mondta volna el borzasztó történetét, ha az igazság, mi kevéssel borzasztóbb annál a milyenné az ő gonoszsága tette, — soha sem jött volna nyilvánosságra, saját lelkiismeretétől csak a terhe ugyan az maradt volna.

Tárgyalóssággal fejtegeti különösen a valódi székely nem és a községek oszlati közötti különbséget, annak az azelőtti időkből korunkig.

Szerinte nem tekinthető minden székely nem embernek, mert a nemesség kizárólag a primor osztály képezte, mint a mely kiváltsággal és előjoggal bírt; a primipilus és pigidarius osztály ellenben csak is abban különbözött a hűbér alatt volt jobbagyságtól, mennyiben személye és birtoka szabad volt s adót nem fizetett; ezek tehát nem voltak nemességek; mint ugynevezett községek elől azonban nem volt kizárva a lehetőség nemesség szerzése, ha azt fejedelmi oklevéllel igazolni tudták, avagy ha — mi elég volt — a székely ispán által rendezett „Castrum” a nemességtől megkivánt vagyon háromszorossá kimutatták.

E kérdés kiváló fontossággal bír jogi tekintetből a jelenleg országosra fordított folyamatban levő regale-jog kártalanítási tárgyalásokra nézve a Székelyföldön, hol tudva van, hogy nemcsak a primorok, illetve volt földesurak igénylik a kártalanítást; hanem kivétel nélkül az összes székely családok, kik vélt nemesség joguknál fogva általánosan jogot vindikálnak ahhoz.

Kiválóan fontos, igen e kérdés; mert ha csakugyan megáll az, hogy a székely ember, ha primor osztályhoz nem tartozott, a fennebbi feltételek nélkül nemzeti joggal nem bírt, akkor kérdéssé válik, hogy vajon az ezt igazolni nem tudó, nem nemessé kélt, csupán szabad székelyi minőségéből ki-folyólag illeti-e kárpótlás a kérdéses regale-jogból, mely mint királyi kisebb haszonvételi jog csakis adománylével által volt megszerezhető egyidejűleg az adományozott nemességgel. De megfontolandó e kérdés az erre vonatkozó tanakalmazványul szolgáló pénzügyminiszteri utasítás értelmében is, mely kimondja hogy az italmérési jog kizárólag nemzeti birtok (volt földesuri birtok) tartozékát képez, a kárpótlás is csupán ezeknek régi birtokosságait illeti, habár azok jelenleg mások kezén vannak.

Ajánlani lehet eszerint ezen érdekes jogi themát az illetők figyelmébe, kivált Csikmegye érdekelt birtokosainak, kik közelebbi idő óta az illetékes bíróságtól egymástól eltérő legkapják a tárgyalási végzéseket és határozatokat az italmérési jogok arányosítása ügyében.

(r.-1)

Levél.

Segervár, 1891 decz 11 én

A segesvári magyar kaszinó kebelében alakult vigalmi bizottság ezelőtt három héttel elhatározta, hogy e hó 7-ikére egy táncszal egybekötött fillérestélyt rendez, illetve rendezett, az itteni fentemlített magyar kaszinó által.

Ezen bizottság a fillérestély műsorába két egyfelvonásos vigjátékot vett fel u. m. „A király kalandja” történeti vigjáték 1 felvonásban Cserezhnyés Gyulától és „A kőgyűlés” vigjáték 1 felvonásban Berczik Árpádtól; belépti díjnak 50 kr állapított meg. Elhatározta, hogy az estély a városban nagy termében tartassék meg, mint hogy a felmerült akadályok miatt a „Csillag” vendéglő termében és az ipar-egylet termében nem tartható meg. Azonban a városban nagytermében tartandó fillérestély körülbelül 60 frt kiadással jár, az esetleg netalán felmerülő hiánytalan fedezésére, a férfi táncosok által megváltandó 20 vagy 30 krajczárjegyek, a hiánylathoz mérten, adatként volna ki. Ezen első gyűlés alkalmával az esetleges tiszta jövedelem hováfordítása nem lett elhatározva, mivel azt a kaszinó választmánya határozza meg.

azért hogy öngyilkosságba kergettem, és e tett szegényét és bűnét rajta hagytam.

A hosszú este nagyon lassan telt el, az a visszahúzóds embertársaitól, mi a Henry mostani helyzetét oly nehéz teszi, a szobájába zárva tartja őt, és csudára, ma este sem Nesbit ur, sem Malcolm György nem tettek látogatás nála.

A pincér az egyedüli személy kis csendességét megzavarja és az is csak azért ment be, mert a szobába homályban egy kis tündöklő fényes pontot vett észre.

Ne eresse le a függönyöket, és ma este nem lesz többé semmire szükségem mondja Dacre röviden.

A pincér távozik, azt gondolva magában, hogy ez a különös vendég, kinek esküvője felett mely elhalasztott — de nem lett felbontva. miután szemmel látható tény, hogy menyasszony és vőlegény még mindig jó viszonyban vannak a falu népe anyit törte a fejét, ma este még különösebb, mint a milyen eddig volt.

Akár mi legyen ha értem hogy mi a bibije a dolognak! mondja a pincér kellemes bizalmassággal a rozsa arczu szobalánynak ki vel a lépcsőn találkozik.

Azt gondoltam hogy valami turpisságra rájöttek, hogy hamis kártyás vagy hogy valahol él a másik felesége — és ezért akadályoztak meg idejében a házasságot, de úgy látom, hogy nem az a baj, mert miért marad itt, hisz akkor rég el kellett volna innét hordani magát? És a menyasszony ma este is meglátogatta.

— Természetes, hogy nem az a baj; Jim szegye meg magát, hogy egy olyan tisztességes uri embert, amilyen Dacre ur gyönyörűt mer! Ha már annyira van miért nem gondolnánk azt, hogy Dacre házassága

meg. Folyó hó első napjaiban, hogy melyik nap, arra már nem emlékezem, a vigalmi bizottság egy újabb gyűlést tartott. Ezen gyűlés elhatározta, hogy a közbejött akadályok miatt a folyó hó 7-ére tervezett fillérestély f. hó 12-én tartassék meg. Ezen gyűlés egy a nemében pártatlan határozatot fogadott el egyhangulag, hogy a fillérestély tiszta jövedelmét felerészben a magyar kisdóvoda, felerészben a német kisdóvoda kapja, hogy ezen határozat egyhangulag elfogadtatott a kaszinó elnök kívánsága volt, nem tudom, hogy a választmány egyhangulag ajánlotta-e.

Hogy es így helyesen van, a vigalmi bizottság ülésén azt az érvet hozták fel, hogy ezáltal a deficitől mentve leszünk, mivel a szászok is ezen előadásra elfognak jönni s így a szászokat magunkhoz fogjuk édesgetni.

Közönm és talán sikerültnek látszó tervet, de ily ár mellett az nem szükséges. Mert azt talán elfelejtették, hogy a magyar kisdóvoda az „Emke” tartja fenn, míg a német kisdóvoda, mint mindegyiket nagyobbra az ugynevezett általunk nagyon jól ismert „Schulverein” segítyei. Hogy e két együletnek mi célja van, azt talán felesleges magyaráznom, hisz minden magyar embernek azt tudnia kellene.

Gondolkozunk egy kissé jobban a dolog fölül. Vajjon a német kisdóvoda fel-segélyezésére szant leendő tiszta jövedelem fele részét nem lett volna jobb a kórházalap javára, vagy a szepítő-egylet javára adni, ha már épen adni akartak, s azt akarták, hogy az estély sikerült legyen, mert e kettő mindnyunkat rang és nemzetiség különbség nélkül érdekel. Hogy a németeket, jobban mondva a szászokat még jobban magunkhoz édesgetjük, megtörtént még az is, hogy az utcasarkokon ott diszeleg a falragaszokon a magyar casino által folyó hó 12-én rendezendő jótékony célú előadás programja magyar és német nyelven, még pedig a német nyelven szerkesztett programon ott diszeleg von Julius Cserezhnyés és von Árpád V. Berczik.

Ez a harmadik eset egy év leforgása alatt, hogy magyar és német falragaszok diszelegnek az utcasarkokon, mind annyiszor s magyarok zugolódása mellett, de úgy látszik még sem akarnak okulni.

Az itteni magyar intelligencia, ha a szászok valami estélyt rendeznek, számarányhoz mérten mindig képviselve van, migha a magyarok rendeznek estélyt, s az nem a szászok részbeni közreműködést, avagy nekik abból vélt anyagi haszon mellett történik, számarányukhoz mérten a szászok abba vagy el sem jönnek, vagy pedig egy pár. Ilyenek itt a viszonyok, a mi bizony nem egészségesek, a helyett hogy erősbödnének, még gyengülünk.

Annnyit még mondhatok, hogy anyagiilag nyerhetünk, de erkölcsileg nem, az pedig csak fél nyereség lehet. Talán nagyon is hosszadalmas lettem, bárha röviden akartam ezt megírni, azonban még volna itten sok mindenféle mit írni, hanem most az egyszer ennyi elég, máskor többet. Viszontlátásra!

JUSZUF.

Az egyetemi-kör hangversenye.

Közlöny, decz. 17.

Színészek és színjátszókatok tegnap szerepet cseréltek. A színészek voltak a nézők s helyet foglaltak a padsorokban, a műkedvelőkből pedig művészek lettek.

A csere pompásan sikerült, a közönség kitűnően mulatott és sokat tapsolt a közreműködőknek.

leány ki asszonyi természetét követve, inkább hajlandó egy szép fiatal embernek a pártjára állani.

De én részemről — tévé hozzá — nem hiszem, hogy közöttünk valami baj legyen.

Zsuzsa, a Lindsayék szobaleánya mondta nekem, hogy az a csudálatos vén asszony aki a Cottagban lakik felment hozzájuk, s a múlt este valami kellemetlen jelenetet csinált épen akkor, midőn Róza kisasszony a menyasszonyi ruháját próbálta fel.

— De hiszen az az asszony nincs itt, kedden ment el.

— És ma este vissza jött, érte? — buta; s bizonyosan ma jóban járt s egy csomó gonoszsággal felfegyverkezve jött vissza: azt hiszem hogy holnap kiugratják a bokorból a nyulat és ennek a furcsa dolognak minden csinyát binyát tudni fogjuk.

— De nem kötik az orrunkra! ellen-veté Jim, hogy szemeket csinálva, s oly ostoba csudálkozással nézve a csinos leányra, hogy az egy kacér mozdulatot tesz, mint ha nyakleveset akarna adni.

— Ugy van, nem kötik az orrunkra nem ám; de van szemünk, és tudja, maga buta, mi látni fogjuk, hogy megcsúsznak-e vagy elválnak örökre mondja a leány pajzánul.

S a rendre utasított Jim szerelmes pillantással néz rajta végig, s nagy bölcsen mormogja —

— Ob, ah, igen, majd meglátjuk! Ez idő alatt beszélgetésüknek a tárgya nyitott ablak előtt áll, gondolkodni s tervelni próbál, hogy a legrosszabbra mit a sors számára fentart, előkészítse magát.

(Folyt. köv.)

Az egyetemi-kör, az idén is a legkitűnőbb műsort állította össze. Egyben nem mutatott elég gyakorlatosságot: a reklamszínészség. A közönségnek egyrésze nem is tudta mi lesz, hogy lesz, mikor lesz a hangverseny, kik fognak közreműködni s mit fognak csinálni.

Emiatt nem volt egészen tele a ház, hanem akik ott voltak, azok kitűnően mulattak.

Hét órakor lehúzták a légszesz lángokat: olyan barátságos fűhomály lett a nézőtérben, mintha egy világítatlan szobát kandalló tűze világítana csupán. A nézők szomszédjait sem ismerhették fel a sűrűségben. A nemzeti színház zenekara a nyitányt kezdte játszani. Azt mondták, szükséges ez az alig átetsző alkonyat azért, hogy a bűvös hangokat lelki szemekkel élvezzük.

A nyitány végén a közönség a zenekart megtapsolta.

A második pontja szavalt volt. Taschler József IV. éves jogász szavalt el „Szomor Dani” című költeményét Kiss Józsefnek érczes, rokonszenyes hangon. A szavalt a közönség zajos tapsal tűntette ki.

A 3-ik pont zongora volt. Tarnay Alajos fiatal művész játszta Chopin-Liszt a „Chaut polonaise” és Chován „Magyar idyll” jét routinnal, művészettel és érzéssel. A közönség ismételtette a kitűnő játékot.

Ezután következett a közönség s a fiatalok kedvencének: Rákossy Viktornak felolvasása. Színpust már megjelenésekor tapsal és éljenként fogadta a közönség.

Felolvasása, melyből eleven, jóízű humor sugárzott ki, hangulatot keltett. Felolvasót többször megjelnezték.

Sípus után Kúry Klára lépett a lámpák elé s elénekelt „Arditi Pa-la keringő” jét, melyet közkívánságra ismételni kellett.

A második szakaszban egy vigjáték következett: — „A nyolcadik pont” címmel.

A nyolcadik pontot négyen játszták. Két kisasszony és két ur. — Satin Julia fiatal övegy szerepét Benel Paulin, Roza komorna szerepét pedig Mihály Mariska kisasszony játszta. Mind a két alak bájos és kedves volt a színpadon. Otthonosan mozogtak s szerepüknek minden részletét érvényre juttatták. A közönség minden jelenés után zajos tapsokkal tüntette ki a kisasszonyokat. A férfi szereplők László Zoltán Dukrenil volt tengerész kapitány, Oberschal Pál Gerard Raul szerepét gondol és teljes sikerrel játszták el tapsokat aratva a nézők sorából.

A közönség a női közreműködőket virágcsokorral tüntette ki. Az ügyes rendező, Megyery Dezső koszorút kapott. A minden részletben kitűnő előadásnak tíz óra előtt vége volt.

K

A népszámlálás eredménye Kolozsvárt.*

— Három közlemény. —

I.

Tisztelt szakülés!

Igazán zavarban vagyok, midőn azok után a tudományos, reám s azt hiszem mindnyájunkra oly élvezetes és tanulságos szakaszi fejtegetések után, melyek e teremben az imént elhangzottak, én, laikus létemre, az előadói asztal mellett foglalkozni helyet. S ha mégis vállalkoztam arra, hogy a városunkban ez év első napjaiban véghez vitt népszámlálás eredményéről beszámoljak, erre csak az az óhaj batorított fel, hogy egy porszemmel bár, én is hozzájáruljak azoknak a sok irányú és célú feladatoknak a megoldásához, a mely feladatokat az Országos Közegészségügyi Egyesület Kolozsvárvideki Osztályának t. titkára: dr. Rózsahégyi Aladár tanár ur oly ékes szavakkal esetelt, tudniillik, Kolozsvár város közegészségi és így népességviszonyainak a megismeréséhez és megismeretetéséhez.

Az 1891. év első napjaiban országosra véghez vitt népszámlálás a lakosságot tudvaleg abban az állapotban vette föl, melyben 1890. évi decz. hó 31-én éjjeli 12 órakor találtatott.

A városi Tanács által az alkalmilag fölvetett ügyekről f. év január hó első napjaiban összegyűjtött népszámlálási anyagot ugyancsak a Tanács megbízásából lemasolatván, azt a rendelkezésemre bocsátott segéderővel már kevés kivétellel feldolgoztattam. Az anyag nagy tömege miatt, a szakülés türelmet nem akaráván kimeríteni, a feldolgozott anyagból csakis azokat az adatokat fogom ezúttal a t. szakülés elé terjesztani, a melyek igénytelen nézetem szerint, közegészségügyi tekintetben is kiválóbb figyelmet érdemelnek.

Az Országos Statisztikai Hivatal által adott utasítás értelmében a népszámlálással egyidejűleg tudvaleg az épületeket és a lakosság lakási viszonyait is számba vettük.

*) A népszámlálás eredményét összegező fennebbi felolvasást Salamon Antal városi tanácsos tartotta december hó 14-én az Országos Közegészségügyi Egyesület Kolozsvárvideki Osztályának szakülésén.

Még a népszámlálás előtt 1890. évi szeptember- és október hónapok folyamán az országos népszámlálás szerint van Kolozsvár belső és külső területén a (határon) összesen 5169 különálló laképület, még pedig olyan, melyeknek külön házszámuk van: 3897, olyan pedig, a melyeknek nincs külön házszámuk (azért mert egy telken fekszenek más számozott házzal) összesen 1272.

A laképületekben találtunk összesen 7856 lakást, melynek nagysága 1 és 10-15 szoba között változik. A 7856 lakást összesen 21,238 szoba képezi a szobák közé számítva a konyhákat, kamarákat (élektamarkokat) előszobákat és hálófülkéket (alkoveneket) valamint pásztorúnyókat épen úgy mint a nyárlakásul használt villákat is.

A szobák száma az egyes kerületek között ekként oszlik szét:

Van szoba:		
I. a Belvárosban	6190	
II. a Külközép- Kúlmagyar kerületben	4457	
III. a Kétközveti kerületben	2648	
IV. a Hídelvén	3656	
V. a Külmonostor-Külszén kerületben	4307	
Összesen:	21268	

Mint látható: aránylag legtöbb lakos van a belvárosban, holott a lakosság száma nem itt, hanem a Külközép-Kúlmagyar kerületben a legnagyobb. Összehasonlítva a lakosság számát a szobákéval, a következőt konstatajuk:

Van	lakos	átlag lakos egy szobára
I. a Belvárosban	6975	1.23 ember
II. a Külközép-Kúlmagyar kerületben	8283	1.94
III. a Kétközveti kerületben	4619	1.89
IV. a Hídelvén	6618	1.93
V. a Külmonostor-Külszén kerületben	6230	1.53
az egész városban	32720	1.65

Mint e számok mutatják, egészségügyileg legkedvezőbbek a lakási viszonyok a belvárosban, amennyiben itt egy-egy szobára alig jut valamivel több egy léleknek; a mely ehez hozzávesszük azt is, hogy a belvárosban általában a szobák, úgy mint az épületek, nagyobbak és több kényelemmel vannak építve, mint a külvárosokban; bármily állhatatuk, hogy egészségügyileg és állagmítással Kolozsvárt a Belvárosban nem lehetnek az emberek összezsúfolva s így a hajszorúság kielégítő.

E tekintetben, mint a fennebbi számok mutatják, a külvárosok között legkedvezőbb áll az egészségügyi követelményekhez a Külmonostor-külszénkerületi kerület, azután a kétközveti, a külközép-kúlmagyar s végül legkedvezőtlenebb a hídelvi kerület, ahol a lakás szinte két lakos jut egy-egy szobára. Azonban még kedvezőtlenebb a lakáviszonyok a város külső határát csak önmaguk tekintjük; itt némely határterésben, s a hídelvhez tartozó tanyákban három lakos is több esik (mindig átlag számítva) egy szobára.

Itt hangsúlyoznom kell, hogy mindezek csak átlag-számítás, melyen lényeges hiányt mutatnak azok a részletes táblázatok, melyeket ez irányban a népszámlálási feldolgozásával nyertem s amelyeket az idején, midőn az összes anyag föl lesz dolgozva, közbe fogok tenni.

Ezek után áttérek magának a lakosságnak a különböző statisztikai viszonyait visszatérítő adatra.

I. a lakosság létszáma általán.

A vezetésem alatt véghezvitt népszámlálás eredményét (az 1890. december 31-én állapot szerint) Kolozsvár városnak lakossága:

1. polgári lakosság	32720
2. cs. és kir. katonaság, m. kir. honvédség és m. kir. csendőrség (tisztikar és legénység)	2164
Összesen:	34884

Kizárólag a polgári lakosság a határtek között ekként oszlik meg:

a) Belváros	6071
b) Külközép-Kúlmagyar kerület	5893
c) Kétközveti	4619
d) Hídelve	6416
e) Külmonostor-Külszén	6230
Együtt:	32720

Ha már most e számot összehasonlítva az 1881-ik év elején (az 1880-ik év 31-én állapotnak megfelelően) végrehajtott népszámlálás eredményével, a következőt kapjuk:

Volt Kolozsvárt	1881-ben	1891-ben
a) Polgári lakosság	28336	32720
b) Katonaság	1930	2164
Együtt:	30266	34884

1. szerint a többlet

Vagyis a lefolyt tíz év alatt a lakossága 4618 lélekkel szaporodott, a lakban kifejezve 15.23 százalékkal. Még nagyobb az eredmény, ha csak a polgári lakosság számát hasonlítjuk össze 1881-1891-ről, mert akkor ugy talánjuk, hogy a lakosság az utóbbi tíz év alatt 1547 lélekkel szaporodott a mi tehát 5.47% 1.5 százalékos szaporodásnak felel meg a lakosság kint.

Sajnálatomra, a többi hazai város adatait nem voltam képes megadni, mivel az Országos Statisztikai Hivatal nem tette közzé, a Tanács által a közelmúlt végett megkeresett 25 város pedig mindenképp azt felelte, hogy nem

a népszámlálás adataival, mert az összes adat erejében felküldötte az Országos Hivatalhoz s miután másolatban sem (!) küldte meg a becses anyagot, nem is dőlhatna föl azt.

Ezzel tehát nem vagyok abban a meletben, hogy összehasonlítást tehessék általában a létszám, akár a szaporodás tekintetében Kolozsvár és a többi nagyobb városok között. De ezt az összehasonlítást számításán kívül hagyva, azt hiszem, a fennebb közölt szaporodási adat elég világlatásba helyezi az erdélyi részek népességének növekedési numerusát. Kedvező hatásra különösen akkor, ha nem kutathatjuk, hogy mennyi irható e szaporodás a természetes, belső fejlődés számlájára és mennyi esik a bevándorlásra, vagyis, mivel szaporodott volna Kolozsvár lakossága természetes úton, a születések több-

E tekintetben sem szolgálhatok ugyanúgy, mint a halálosok tekintetében, átlag-számot veszek és megvizsgálom, hogy a dolog, hogy Kolozsvárt (az említett három év átlaga szerint) született 1881-1890-ig 10 év alatt 11.500 gyermek és halt ugyanez alatt az idő alatt 10.490 ember. E szerint az elhalt tíz év alatt számadat a város (természetes úton!) 1010 emberrel, azaz egy ezer tíz emberrel, a mi az százaléknak 389 százaléknak felel meg és 0-38 százaléknak évenként, vagyis természetes úton átlag-számítás szerint évenként még egy fél százalékkal sem szaporodott volna Kolozsvár, ha ugyan újabb betelepítéssel, új meg új hivatalok és intézetek ide helyezésevel stb. mesterségesen nem szaporodott volna Kolozsvár.

Ha azonban fölveszszük, hogy bevándorlással és születéssel többlettel Kolozsvárban is úgy fog szaporodni mint az elhalt tíz év alatt, t. i. 15 százalékkal: akkor azt látni, hogy tíz év múlva, azaz 1900, év én is csak még 40,316 lakosa lesz városnak.

1910. év végén 46.363.
1920. 53.317.
1930. 61.315.
1940. „vagyis 50 év múlva 70.511.
Ez 100. év múlva 141.820. lakosa.
(1990 év végén)

Hát bizony soká lesz az, míg Kolozsvár, a többi lakosai számánál fogva a legjobb földről is igazi nagy város lesz!

SALAMON ANTAL.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, december 17.

Az Erdélyi Irodalmi Társaság f. é. december havi felolvasó ülést dec. 17-én (vasárnap) d. e. 11. órakor tartja meg a kereskedelmi akadémiában. A felolvasók rendje a következő: 1. Éjszaki: Phryne, Egy modell az ó-görög viad. 2. Sebesi Jób: Koltmányok. 3. Gál János (vendég): Csiky Gergelyről. 4. Rudaszy Gyula (vendég): Koltmányok.

Meghívó a Csiky-ünnepélyre. Ferencz-József-Tudomány-Egyetem tanár-ülése 1891 dec. 20-án (vasárnap) d. e. 11 órakor a redoute termében Csiky emlékére ünnepélyt rendez. Műsor: 1. Egresi. Éneki a „Kolozsvári ének”. 2. Koltmányok, szavalja Ágoston (vendég): Csiky Gergelyről. 3. Csiky Gergely emlékezete. Irta és felolvassa Áron tanárjelölt. 4. „Miért szentelték Csiky legjobban?” felolvassa E. Kovács Gyula. 5. „Férfi és nő, ragyogó világ...” felolvassa Lophacles Antigonéból (frd. Csiky Gyula). Mendelssohnól, éneki a „Kolozsvári Dalkör”. Tetszés szerinti adakozást a rendező elnök elfogad a rendező bizottság. Egyszermind tudatja rendező bizottság, hogy meghívók nem küldettek szét a városban, hanem a közönséget az ünnepélyre, műsor a helyszínén fog szétosztani az ünnepély alkalmával. A rendező bizottság megbízásából: Fényes Áron rendező elnök, Zajzon Ferencz rend. biz.

Közügyülés. Kolozsvár sz. kir. vá. törvényhatósági bizottsága a folyó évi november hó 18-án (pénteken) és esetleg utána a rá következő köznapiokon, min- ténél délután 3 órakor a Városháza nagy- terében rendes közgyűlést tart. A tárgyszo- lyó megemlíti a következőket: az 1881-1890-ig 10 év alatt 11.500 gyermek és halt ugyanez alatt az idő alatt 10.490 ember. E szerint az elhalt tíz év alatt számadat a város (természetes úton!) 1010 emberrel, azaz egy ezer tíz emberrel, a mi az százaléknak 389 százaléknak felel meg és 0-38 százaléknak évenként, vagyis természetes úton átlag-számítás szerint évenként még egy fél százalékkal sem szaporodott volna Kolozsvár, ha ugyan újabb betelepítéssel, új meg új hivatalok és intézetek ide helyezésevel stb. mesterségesen nem szaporodott volna Kolozsvár.

elhatározása névszerinti szavazással és általános többséggel. A főtér két mészárszék-épület és területe kisajátításának elhatáro- zása névszerinti szavazással és általános többséggel.

Öngyilkos fogoly végrende- lete az Emkén. Weiszhauz (Vi- dor) Menyhért. ki szept. 27-én a budapesti fogházban öngyilkosságot követett el, a fog- ház felügyelőhöz intézett utolsó levélben 150 forint készpénzt és az ingóságaitól a teme- téssen felül fennmaradó összeget az E. M. K. E. nek adományozta. Erről a budapesti kir. tör- vényszék polgári osztálya hivatalosan ma ér- tesítette az egyesületet.

Színházi hírek. Kürty Klára hirtelen közbejött betegsége következtében ma csütörtökön „Madarász” helyett Csiky Gergely imént adott színműve, a „Proletá- rok” kerül színre a multkor szereposztással. Holnap (pénteken) lép fel nálunk először Schiff Etel, a budapesti majd utóbb a ma- deburgi operaház volt széphangu énekesnője. „Faust”-ba, Gounod legkedveltebb operájá- ban. A kisasszony nagyon szép sikereket ért el mind a két operánál egy kettő hang- jával, mint nagy intelligenciával való játéka- nál fogva. További fellépései a jövő héten lesznek valószínűleg „Trobador és Czigánybáró”-ban Szombaton és vasárnap kerül nálunk először színre Makróczy János énekes népdárúja; „A Forgács leányok” A nemz. színház igen kedvezően nyilatkozott a darabról, egy tár- gyára, mint kidolgozására vonatkozólag. Me- séje Lear király esztét tárgyalja népies alak- ban, nagyon ügyes feldolgozással. Színeszín- ek akik legnagyobb részt hálás szerepekbe ju- tottak a darabban, minkent elkövetnek, hogy a darabot kellő érvényre juttassák. Zenejét Hoós János dévai zenevezető írta. Vannak benne szép dalok és szépen megírt melo- drámák;

Rákosi Viktor tiszteletére teg- nap este bankett rendeztetett a Hungáriában a szini előadás után. A banketten a jeles tárczaíró tisztelői nagy számmal vettek részt. Az estélyen, mely a késő éji órákig tartott, számos felköszöntőt mondott a kettő vendégre.

Udvarhelyvármegye törvény- hatósági bizottsága, folyó évi december hó 22-ik napján d. e. 10 órakor. Székely-Udvar- helyen, a vármegyeház nagytérében rendki- vüli közgyűlést tart, tárgysorozatából ki- emeljük a következőket: 1. A m. kir. mi- niszterelnök urnak beallott főispán-változás tárgyában kelt leirata. 2. Meltóságos vagyasi Dániel Gábor főispán ur bucsu-levele. 3. Dr Török Albert alispán lemondása.

Intézkedés. Udvarhelymegye új főispánját, — mint tudósítónk írja — e hó 22-én ünnepélyesen fogják fogadni Udvar- helyen. A város kivilágítja, fakilyásmenetet rendeznek s ha az idő engedi fogja, lovas bandérium fogja Tiboldból a városba kísér- ni. Dr. Török ez alkalommal nagy ebédet fog adni.

Szállítás a keleti országokba. A kolozsvári kereskedelmi és iparkamarát a kereskedelmi miniszter arról értesítette, hogy hazai iparunk termékeinek értékesíthetése céljából s iparunk fejlődése érdekében ki- vánatossá tartja, hogy iparosaink keresé- sül mindazon külföldi piacokat, a melyeken fogyasztókat szerezhetnek s a külföldi ha- sonló czikkkel eredményesen versenyezhet- nek, ez okból óhajtanó volna, hogy ipar- osaink a külföldön kiírt ajánlati tárgyaláso- kon tömegesebben vegyenek részt. — Hogy e cél minél inkább megvalósítható, s hogy iparosaink a külföldön, főleg pedig a köz- lékbe eső Keleten kiírt ajánlati tárgyalá- sokról mindenkor kellően értesüljenek, gon- doskodva van arról, hogy az ily pályázati hirdetmények a Kereskedelmi Múzeum köz- lönyében, a „Kereskedelmi közlemények” cz. lapban mindig idejében megjelenjenek. — Miniszteri intézkedés következtében a keres- kedelmi múzeum most képviselőiségekkel és fiókokkal bír Belgrádban, Sofiában, Sze- rajevóban, Bukarestben, Piumában, Máltában, Konstantinápolyban és Salonichiban. — E képviselőiségek utasítva vannak, hogy a szál- lításban résztvenni kívánó érdekelt üzletle- nek a szükséges utasításokat, részletes fel- világosítást megadják, sőt a benyújtott aján- latok pártolását és képviselőlet eszközlője. Termelőknek e kedvező körülményekre oly felhívással figyelmeztetnek, hogy saját érde- küket mozdítják elő, midőn a miniszteri in- tézkedést szem előtt tartva, igyekeznek ter- mékeik számára új piacot elfoglalni.

Az első nemzeti bankjegyek. A pesti magyar kereskedelmi bank a 48-as emlékek kiállításának néhány napra átenged- te ama szerződés eredeti példányait, melyet a bank Kossuth Lajos pénzügyminiszterrel kötött az első magyar bankjegyek kibocsá- tása iránt. A szerződést a magyar állam rész- ről, István nádor királyi helytartó bele- egyezésével, Kossuth Lajos pénzügyminiszter írta alá 1848 június 17-én. A szerződés sze- rint a magyar állam öt millió forintot tett le a banknál aranyban és ezüstben, s a bank erre tizenkét és fél millió értékű bank- jegyet bocsátott ki, melyek az első nemzeti bankjegyeknek képeztek.

Érdekes vadászatok. Töke- Terebesen, néhai Andrassy gyula gróf birtok- ban, jelenleg nagyon érdekes vadászatok van- nak, melyeknek főrendezője gróf Andrassy Géza. A gróf lovas hajtvadászatokat rendez látványra, s az urak régi, lovagias szokás- szerinti káoszával vannak telve. A vadászatok

melyvel az üdőbe vet és elért vadat leszurt ják. A minapában gr. Andrassy Géza Terebes helység közepén szurt le egy ekép üldözött- dmadvadat a lakosok nagy riadalmá közt. Mint tudósítónk írja, részt vettek ezen a kü- zépkori vadászon a többiek között Ode- calchi herceg, gróf Hadik-Barkóczy Endre, gróf Andrassy Sándor, gróf Andrassy Tiva- dar és Gyula és a grófi hölgyek.

Rudolf trónörökös és a za- lalak. Zalamegye délnyugati részét az úgy- nevezett Göcsejt, mint nekünk írják, különös láz lepte meg mostanában. A nép, az isten tudja, milyen forrással merítve, azt hisze- teli, hogy Rudolf él s nemokára haddal jön haza a külföldről, hogy elvegye apjától az országot. A kit halva találtak, az nem ő volt, hanem egyik inasa. A trónörökös kime- nekült Angliába mert Rothschildnak a fiát agyonlőtte párbajban. Ezenkívül még sok olyan hőbortos dolog jár szájáról szájra, a mit leírni sem volna helyes, de hisz a bo- lond gombából ennyi is elég. Legfurcsább hogy senki sem vállalkozik azon a vidéken a nép felvilágosítására.

A házi gomba ellen jónak bi- zonyult a következő keverék: 950 gr. közön- séges söt és 50 gr. porrá tört borsavat jól össze kell keverni és 5 liter forrásban levő vízzel feloldani. A forró oldatot néhány na- pi időközben kétszer rá kell kenni ecsettel, vagy szivacsosál a fára, az íregeknél, hasa- dékoknál pedig be kell fecskendezni a vé- dendő vagy más inficiált farészekbe. Ned- ves piacokéban ezenkívül a levegőt oltatlan méz odatévesztve által ki kell szíritani.

Az olasz kincstár üres. A Figaro legújabbban az olasz állam Wertheim- székénél közölte a nyelvet. Azt beszéli hogy Rospigliosi herceg, a katolikus párt egyik feje, az olasz kormányának a campag- nei hidak építésére nagy kölcsönt adott. A herceg most ezt az adósságot vissza akarja kapni a kormánytól, mert úgy is ezelőtt há- rom hónappal lejárt a visszafizetési határidő. A kincstárnok azonban kénytelen volt ki- jelenteni, hogy nincs pénz az állampénztárban, várjon még vagy féléstendőt. A herceg nem vár, hanem pörrel támadja meg a kincstárt. Ezt a pört Rómában nagy kíváncsisággal vár- ják, mert azt hiszik, hogy holmi vállalkozók üzemeire, de magára az olasz kincstár álla- potára is érdekes fényt derít.

Színházgés. Mint Antwerpen- ből jelentik, az ottani népszínházban a Ju- les Werne: „Utazás a föld körül 80 nap nap alatt” című látványos darabjának hét- fől előadás közben egyikkázan felrobbanása következtében a nézőtérben tűz keletkezett. A gépész életveszélyesen megsebesült, míg több színházlátogató súlyos sebekkel távozott. A nézőtér egy része elpusztult.

A sárgaláz. A New-Yorkba ér- kezett „Advance” nevű gőzös egy utasa arról ad hírt, hogy Santosban a sárgaláz pusztít; az emberek százai estek áldozatul a kor- nak; a hajó legénysége közt különösen nagy a halandóság. Számos hajó időzik a kikötő- ben, de legénység nincsen rajta.

Kedélyes polgármester. Egy Lüttich közelében fekvő német városka pol- gármestere a következő felhívásban biztatta városának polgárait, hogy rendszeren küldjék gyermekeiket az iskolába: „Az iskola nov. 1-én kezdődik. Felszólítják tehát a szülők, hogy az első naptól fogva küldjék gyerme- keiket rendszeren az iskolába. Csak a kezdet- nehéz, a többi magától jön. Már elég barom van köztetek és másut. Jól megjegyeztétek hát magatoknak, nehogy elfelejtésétek, hogy ha gyermekeiket nem látogatják az iskolát szorgalmasan, mindhalálig szamarak lesznek. A polgármester.”

A hadbiztosok affaireje. Cserhalmay Ferencz, az újévkor nyugat- mazandó vezérhadbiztos, kinek a tizenegy nap szabadságideje kedden telt le, megje- lent hivatalában s a hivatalos órák pontos megtartásával délutáni 2 óráig időzött ott. — Hanem ügyiratot egyetlenegy se szig- nált. — Érdekes, hogy a király által jóvá- hagyott hadbiztosági szabályzat csak egy ve- zérhadbiztos ismer, a költségvetési törvények is csak egy vezérhadbiztosról szólnak, most pedig egyszerre két vezérhadbiztos nyugdíja- zásáról van szó. Mert úgy Cserhalmay, mint Blanz vezérhadbiztosok Blanz vezérhadbiz- tossága egyrészt kijátszása volt az ország- gyűlés budgetjogának, másrészt pedig az ő felsége által aláírt szabályrendeletnek.

Az utolsó Rüdiger. Párisban a napokban elhunyt gróf Rüdiger Tivadar, orosz császári hadnagy és Alexis nagyherceg szárnysegéde. Az elhunyt unokája volt annak a Rüdigernek, ki előtt Görgey Arthur Vilá- gosnál 35,000 fnyi seregével lerakta fegy- vert. Gróf Rüdiger Tivadarral a Rüdiger- nemzetség férfiága kihalt.

Minden másodperczen egy halál. Ujabb az a számítás készül az emberiség halandóságáról, hogy évenként az egész földgömbön harminczhárom millió em- ber hal meg. Ebből a számból egy napra 91.555, egy órára 3730, egy percre 62 s így egy másodpercre valmaivel több mint egy halál esik.

Az influenza. A muzika-nátha egyre terjed Budapesten és már csaknem olyan mérvet öltött, mint két év előtt, a mi két- ségkívül ennek a mostani nedves időjárásnak tulajdonítható. Szerencsére a kellemetlen be- tekség elég enyhe formában lép föl, úgy hogy a korházban csak néhány influenzás páciens van. Annál több van azonban házi kezelésben

jelent, Londonból Hamburgba való utaztában Norddyck közelében elsüllyedt. Mintegy negy- ven ember fult a vízbe.

Nothnagel udvari tanácsos az influenzáról. Azon alkalommal, hogy az influenza bárosok szörványosan, már Bécs- ben is fellépett, Nothnagel tanár klinikáján a napokban azon nézetének adott kifejezést, hogy akik már egyszer influenzában szenved- tek, ezen betegség ellen bizonyos immuni- tást élveznek s a betegséget vagy nem vagy csak jelentéktelen mértékben kapják meg s minthogy két évvel ezelőtt Bécs lakosságá- nak kétharmada esett influenzába, a beteg- ség már ez okból is az idén járvánnyá nem lesz.

A volt fejedelem nyugdíja. A bolgár szoborbanje tudvalevőleg rendes évi díjat szavazott meg a volt bolgár fejedelem- nek, Hartenau grófnak. Gráczból jelentik, hogy Hartenau gróf tegnap Bécsbe utazott s ez ügyben a napokban kihallgatásra megy a királyhoz. A volt fejedelem ugyanis, mint aktív szolgálatban álló osztrák-magyar ka- tonatiszt, csak ő felsége engedelmével fogad- hatja el a nyugdíjat. Érdekes, hogy a do- táció terve Ferdinánd fejedelem gondolata volt

A szerető boszúja. Régi törté- netet mely mindig új marad. Olaszország egy kisebb helységében, San Angelo-Lom- bardiban, egy Castellano nevű gazdag föld- birtokosnak viszonya volt egy falubeli szép leánnyal. A gazdag birtokos azonban csak uri szórakozásnak vette a dolgot és elhatá- rozta, hogy feleséget hoz a házhoz. El is jegyzett egy gazdag leányt s az esküvő mult vasárnapra ki is volt már tűzve. Előtte való nap azonban az elhagyott szerető férfiruhát öltött, maga mellé vette két „barátját” és lesbe állott a falu határában, a hova Castal- lano ki szokott estéknél sétálni. Másnap halva találták meg Castellonot: koponyája fegyvercsapásoktól teljesen szét volt roncsol- va. A gyilkosokat mind elfogták.

Rabszolgakereskedés. A „Pol. Korr.”-nak egy párisi jelentése azon tényre hívja fel a figyelmet, hogy Marokkóban a rabszolgakereskedést még most is nyíltan üzik. A marokkói szultán annak idején ki- jelentette hogy a rabszolgakereskedés elleni konferenciának Brüsszelben kifejtett alap- elveit magáévá teszi, hogy a rabszolgakeres- kedést bírodalmában meg fogja tiltani. Mind- azonáltal gazdag marokkóiak egy idő óta me- gint kereskednek rabszolgákkal, sőt Mully Hassan szultán is üzeti ügyneikei által a rabszolgakereskedést. Nem réga szultán szék- vágyában Makersben adtak el sokrabszol- gagyermeket, és senki sem emeli szavát fel a szerencsétlenek érdekében.

A földmész Baldécsi-perék. A híres Baldécsy-féle hagyaték ügyében az elégedetlen örökösök nem kevesebb, mint 170 pert tettek folyamathoz, a melyek csak évek hosszu sora után nyertek végleges elintézés- t. Most, a bíróságok rómületére, e pörök újra kísértének, mert az örökösök egyike, vala- mint az új hagyatéki gondnok, Kovács Józ- sef ügyvéd nem akarja Kovács László el- járását. A megkötött egyezségek és szerződé- sek ellen most tehát semmiségi panaszokat nyújtottak be, a melynek eljéjét azonban a bíróság már elvetette. A hagyatéki gondnok fellebbezett,

Magyar gyarmatos Afriká- ban. Heley János tanácsi földbirtokos — mint a Nagyvárad írja — kivándorolt Af- rikába, hol a Kongo vidékén ültetvényes életet szándékozik kezdeni. Egyelőre öt ére megy ki. Magával visza a feleségét is s már mindaketten szorgalmasan tanulnak arabul.

Mai számunkhoz van mellé- kelve a nagyhirű Ráth Mór kiadó czég újabb és nevezetesebb kiadásainak jegyzéke, mely igen figyelemre méltó utmutatásul szol- gál mindazoknak, kik valóban mara- dandó értékű művekkel akarják a salon, család vagy az egyetek könyvtárait gyarapítani.

Mágnes kisasszony. Londonban egy mágneses hölgy muto- gatja magát, a ki igazán bámulatos erőp- roduktiókat csinál. A száznak legújabb csodá- járól most a következőket írják: A kis, flo- ridai mágnes, ahogy Annie Abbott kisas- szonyt nevezik, roppant vonzza egész Londont s a legnagyobb tudósok is hasztalan keresik caodolatos erejének magyarázatát.

A csinos leány óriás hölgyggyé válik, mielőtt nem a pusztá földön vagy fém ala- pon áll. A mint ő maga mondja, teste a leg- nagyobb mérvben mágneses. A minap mu- tatta be magát az Alhambrában a tudomány és a sajtó képviselői előtt.

A meghívottak kivétel nélkül hitelle- nek voltak s azzal az erős szándékkal mentek el az előadásra hogy leleplezik a „szélhámos- ság”-ot. Gondoskodtak is róla, hogy meggrá- tojanak minden szemfényvesztést.

Miss Abbott egyedül ment a vendégek közé s elsőbbsen is orvosi vizsgálatot végeztek rajta, Termete egészen normális, csak a keze és a lába nagyobb a rendesnél. Karján nem valami fejlettek az izmok s általában gyöngéd sem- mikép sem erős leánynak hatását teszi. S meg- is egy egész óráig harezott hat markos férfi egyesített erejével

birta kirántani a kezéből, sőt még csak meg- mozdítani sem.

Később egy billárd-dákót tartott maga elé függőlegesen, úgy hogy a hegye körül- belül két lábnyira lehetett a menőnyeztetől. A hat férfi hasztalan erőlködött azon, hogy a dákót félrebillentse. Miss Abbott az- után részut fektette a botot s föléllára állt. Rángatták a botot s lökdösték is a fiatal hölgyet lehető udvariatlanul, de meg se moceztant. Ugy állott mint egy ércszobor. A hat uriember ráült egy padra. Miss Ab- bott ráterette a tenyerét a pad támasztójára s kezét be sem hajlítva, fölemelte az egészen eleven terhet.

Azután öt emelgették. Egy füvetáblán állott; karja meztelen volt. Keztyűs kézzel mindenki könnyen fölemelhette a könyökénél fogva.

A kisasszony mindössze csak 98 angol fontot nyom. De pusztá kézzel meg sem tud- ták mozdítani, mintha csak gyökereket vert volna a lába. A legyőzött tudós férfiak bosz- szankodtak s kénytelenek voltak beismerni, hogy Miss Abbott egyelőre megoldhatatlan rejtelem.

Mágnes kisasszony legutóbb Sandringham- ben produkálta magát a walesi herceg előtt. — Megmutatta akkor gyógyító mágneses erejét is. A herceg ugyanis egy idő óta neu- ratikus főfájásban szenvedett. Miss Abbott ajánlkozott rá, hogy meggyógyítja. A trónörökös azonban hitetlenkedett s csak házvorosa tanácsára tűrtte el a kísérle- tet, Miss Abbott körültagogatta ujjai he- gyével a fejét s a herceg hirtelen összeréz- zent. „Elmult királyi fenség!” mondta kis- asszony; úgy is volt. A trónörökös megza- badult fájdalomtól.

Miss Abbott azt mondja, hogy mágne- ses voltát hét éves korában vette észre, mid- őn a templomban hoztatapadt a kezéhez egy szék. Korával együtt ereje is növekedett s hazájában híressé lett. Egyházi és jótékony cselekedtekre mutogatva magát s most rábirta egy élelmes impresszárió, hogy bejárja vele a világot.

IRODALOM.

„Ezeregy Éj Regéi.” Azok a bűbájos keleti regék, melyek az „Ezeregy Éj Regéi” elnevezése alatt ismeretesek és a melyeket alig van ember, a ki olvasatlanul hagyott volna, most újra megjelentek a magyar könyvpiacon, még pedig ezúttal egy gyö- nyörű színes képekkel díszített kiadásban, a Lampel Róbert (Wodianer F. és fia) cégénél. A képek, melyek a könyveket díszí- tik, igen sikerültek. Ára 1 forint 80

A Kisfaludy-társaság tagjelöltjei. A Kis- faludy-társaságban ez év folyamán három tag helye ürült meg, s ezankivül egy negyedik hely is évek óta betöltetlen maradt. Mint ér- tesülünk, eddig éppen négy ajánlott jelölt for- rog kombinációban, s ezek a M b u r s Zoltán, J a k a b Ödön, K o z m a Andor, és S z a b o l c s k a Mihály.

Idegenek Kolozsvárt. (December 16.)

Központi szálló. Páchinger Ferencz utazó Bécs, Bakay Dezső műnökk Kovácsna, Deesy Gyula ref. esperes Gyalu, Breccsák Ignátz utazó Bpest Zatureszky István birtokos Cseckze.

Törökfi szálló. Wiesner M. birtokos M. Palatka Báyer Vincze nyugdíjas Szováth, Zwickler Irma szabónő Bpest, Stark B. kereskedő Zsibó.

Biázini szálló. P. Horváth Kálmán birtokos f. Zsuk, Lusztig Farkas jegyző Tamásfalva, Sándor Pál birtokos M.-Bánd, Groszmann Ignác kereskedő M.-Vásárhely, Barla Lajos birtok- os Bpest, Czintz Árpád postafelügyelő N.-Szeben, Engel Jabab birtokos Mocs.

Erzsébeth szálló. Czinczár Mór kereskedő Szalonta, Bartha Imre ügyvédjelölt S.-Sz.-György, Rozs Gyula felügyelő Bpest, Meleg Zsigmond gazdaszt Csekelaka, Kiss József utazó Bpest.

Felelős szerkesztő: **BARTHA MIKLÓS.** Segéd-szerkesztő és kiadótulajdonos: **MAGYARY MIHÁLY.**

NYILTÉR.

Regale utalványokat illetve

kötvényeket az esedékes kamatok külön megtérítésével teljesen a hivata- los árforralom jegyzés szerint fizeti.

Ez év folyamán a forgalomban levő **5 százalékos magyar papírjárdék** és a

4 százalékos magyar aranyjárdék kötvényeknek egy részén az utolsó szel- vény került bevéltásra, ennek esedékessége után csupán a szelvény utalványok benyújtása ellenében új szelvény ivek fognak kiadni, melyeknek be- szerzését jutalék nélkül készséggel közvetíti

FOLLY VICTOR bank és pénzváltó üzlete. Kolozsvárt. BCU Cluj-Napoca.

H i r d e t é s e k.

Sz. 5343—1891.

1104. (2—3)

Pályázati hirdetmény

Marostorda vármegye nyárad-szeredai járás Erdő-Szent-György községében üresedésbe jött **községi orvosi állásra** ezennel pályázat hirdettetik.

Ezen állás évi javadalmazása: Erdő-Szentgyörgy községtől: 300 frt, a jelenlegi gyógyszerésztől 100 frt készpénz fizetés; a betegvizsgálási díj az orvos házábanál 30 kr. vényírással együtt, a beteg házábanál 40 kr. vényírással együtt. Teljesen vagyontalanok díjat nem fizetnek.

Felhívtnak mindazon orvostudorok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1876. évi XIV. t. cz. 143. §. és 1883. évi I. t. cz. 9. §. értelmében felszerelt kérvényeiket

1892. évi Január hó 3-ik napján déli 12 óráig

alólríthoz adják be, mert a később beadott kérvények tekintetbe nem fognak vétetni.

A választás Erdő-Szentgyörgy községben 1892. év Január hó 4-ik napján délelőtti 9 órakor fog megtartatni.

A nyárad-szeredai járás főszolgabírójától.

Nyárad-Szeredában, 1891. december hó 12-én.

Nagy Elemér,
főszolgabíró

Négy arany érem.

CHOKOLADE KÜFFERLE

finomabb minőség daczára olcsóbb, mint bármely bel- és külföldi chocolate gyármány.

Kolozsvarth (10—x)
megrendelhető:

Havas Armin

csukorka, csokoládé, déli gyümölcs, csemege-, bor- és fűszertüztetésben.

Fekete és pej,
5 éves, 14-3 markos, behajtott, gyorsmenő szép
jukkerek, heréltek

380 forintért.

Kitűnő trapper, teljesen hibátlan, igen erős
pej, herélt, 14-3 markos

200 forintért eladó

BARCSAY MIKLÓSNÁL
TARTARIÁN.

1106. (1—3)

KISS ERNŐ

VASKEKESKEDŐ,

KOLOZSVÁRTT (Főter.)

Ajánlja a legdúsabban berendezett nagy raktárát:

Lüttichi vadász-fegyverek és eszközök,

Korcsolya különlegességek,

Berndorfi alpaca, China-ezüst, nickl és
bronz diszmu-árak,

Villanyos vezetéki berendezések, vasbuto-
rok, tűzmentes pénzszekrények, Friedlandi
szabályozható kőszén-kályhák,

(Petrozsényi) Szalon kőszén stb.

s mindennemű gazdasági, konyha- és ház-
tartási cikkekben. 1068. (10—30)

Frank-Kiss János Fiai

Kolozsvarth, Főter. 33.

Ajánlják dusan fölszerelt üveg, porcellán, lámpa üzletüket

legnagyobb választék,

legolcsóbb árak mellett

Karácsonyi ajándékok

bevásárlására.

Franczia mozgó és beszélő babák 80
krtól feljebb.

Karácsonyfa-diszek a legnagyobb és legszebb
kivitelben.

Üzletünkben külön elhelyezett

Bazárunkban

kiárúsítunk raktár túltömöttség folytán
tetemes engedmény mellett

üveg- és porcellán-tárgyakat.

**Porcellán táányérok, palaczkok és po-
harak 3 krtól feljebb.**

Igen czinos theás, kávé és moccás-készletek

3 frttól kezdve stb. stb. 1066. (6—8)

Ártalmas anyagoktól teljesen ment és
vegytisztá folyékony szénsavval
készült

SZIK (SZODA) VIZ
VALENTINI gyógyszerész

szikviz-gyárából,

Kolozsvarth, külmonostor-uteza.

A szikviznek ezen legújabb gyártási módja az ipar terén a
legfontosabb vívmányok egyikének tekinthető, minthogy csakis
ezen gyártási mód nyújt kellő biztosítékot a n. é. fogyasztó kö-
zönségnek egy minden tekintetben kifogástalan, vegytiszta, minden
idegen káros anyagtól ment Szikvizet élvezhetni.

E kitűnő és legszénsav dusan savanyúvíz a bort mindenkor
csak javítja, az emésztést nagyban elősegíti, gyomor- és bélhur-
toknál, undor, hányinger vagy hányás ellen, nemkülönben láz
állapotoknál fellépő szomjúság csillapítására orvosilag rendeltetik.

Vegyileg megvizsgáltatott a helybeli kir. vegyikísérleti áll-
omásnál, nemkülönben a helyi m. kir. tud. egyetem orvos-regis-
trárát és mindkét helyen Szikvizem minden tekintetben kifogás-
talanul találtatott.

6000 üveg áll a n. érd. közönség rendelkezésére és kir.
natra házhoz is szállítatik.

Kapható minden helybeli gyógyszerárban, cukrászdában, ki-
vételben, vendéglőben, fűszer-, csemege- és borüzletekben.
948. (18—20)

!!CSAK DECEMBER HÓ 20-IG!!

Rendes Szidor és Testvére fióküzletében (ezelőtt **Merza Gerő**) Főter.

Hatóságilag engedélyezett **VÉGELADÁS**

Csak December hó 20-ig

a fióküzlet teljes felosztása miatt.

Divat-kelmék, egyes ruhák, plüchök, selymek, bársonyok, csipkék, téli kendők, diszek, foulardeok, esernyők, napernyők, vattázott
felsők, muffok, boák, sapkák stb. stb.

KARÁCSONYI AJÁNDÉKUL minden áron eladatnak.

905. (39—x)